

Sprängning vid Skee 1574:1

Arkeologisk förundersökning i form av antikvarisk kontroll
Skee 1574:1, Hämmen 2:10
Skee socken, Strömstads kommun
Magnus Rolöf
Bohusläns museum
Rapport 2012: 21

BOHUSLÄNS
MUSEUM

Sprängning vid Skee 1574:1

Arkeologisk förundersökning i form av antikvarisk kontroll

Skee 1574:1, Hämmen 2:10, Skee socken, Strömstads kommun

Bohusläns museum Rapport 2012:21

ISSN 1650-3368

Författare Magnus Rolöf

Layout och teknisk redigering Lisa K Larsson

Grafisk form Gabriella Kalmar

Omslagsbild Framsidan visar boplatsen Skee 1574:1 från SSV, baksidan nerifrån vägarbetsområdet från NÖ.

Foton Magnus Rolöf

Tryck Bording AB, Borås 2013

Kartor ur allmänt kartmaterial, © Lantmäteriverket medgivande 90.8012

Kartor godkända från sekretessynpunkt för spridning Lantmäteriet 2012-05-16. Dnr 601-2012/2284

Bohusläns museum

Museigatan 1

Box 403

451 19 Uddevalla

tel 0522-65 65 00, fax 0522-126 73

www.vastarvet.se, www.bohuslansmuseum.se

Innehåll

Sammanfattning.....	5
Bakgrund.....	5
Landskapsbild.....	5
Metod och genomförande.....	5
Resultat.....	6
Resultat gentemot undersökningsplanen.....	9
Slutsatser samt åtgärdsförslag.....	9
Tekniska och administrativa uppgifter.....	10

Figur 1. Utsnitt ur Sverigekartan med platsen för undersökningen markerad. Godkänd ur sekretessynpunkt för spridning. Lantmäteriverket 2012-05-16. Dnr 601-2012/2284.

Sammanfattning

Bohusläns museum har genomfört en antikvarisk kontroll på boplatsen 1574:1 med anledning av sprängningsarbeten i anslutning till fornlämningen. Vid undersökningen iaktogs att viss åverkan redan gjorts på fornlämningen. Ytterligare åverkan på kulturlager skulle undvikas om en bergsklack kunde sparas i sprängningsarbetena. Ingen efterkontroll har genomförts.

Bakgrund

Boplatsen Skee 1574:1 omfattades ursprungligen av exploateringsplaner inför ombyggnation av väg 164 mellan Rämne–Valex tillsammans med ett antal andra fornlämningar (Skee 474:1, 1212:1, 1571:1 och 1575:1) men kom att utgå innan arkeologiska undersökningar genomfördes. I juni 2011 kontaktades Länsstyrelsen i Västra Götalands län av Trafikverket med anledning av sprängningar för arbetet med vägen. Skee 1574:1 riskerade nu åverkan då sprängningsarbetet kommit att hamna närmre fornlämningen än beräknat. Länsstyrelsen gav Bohusläns museum i uppdrag att genomföra en antikvarisk kontroll, vilken utfördes den 26 juni 2011.

Landskapsbild

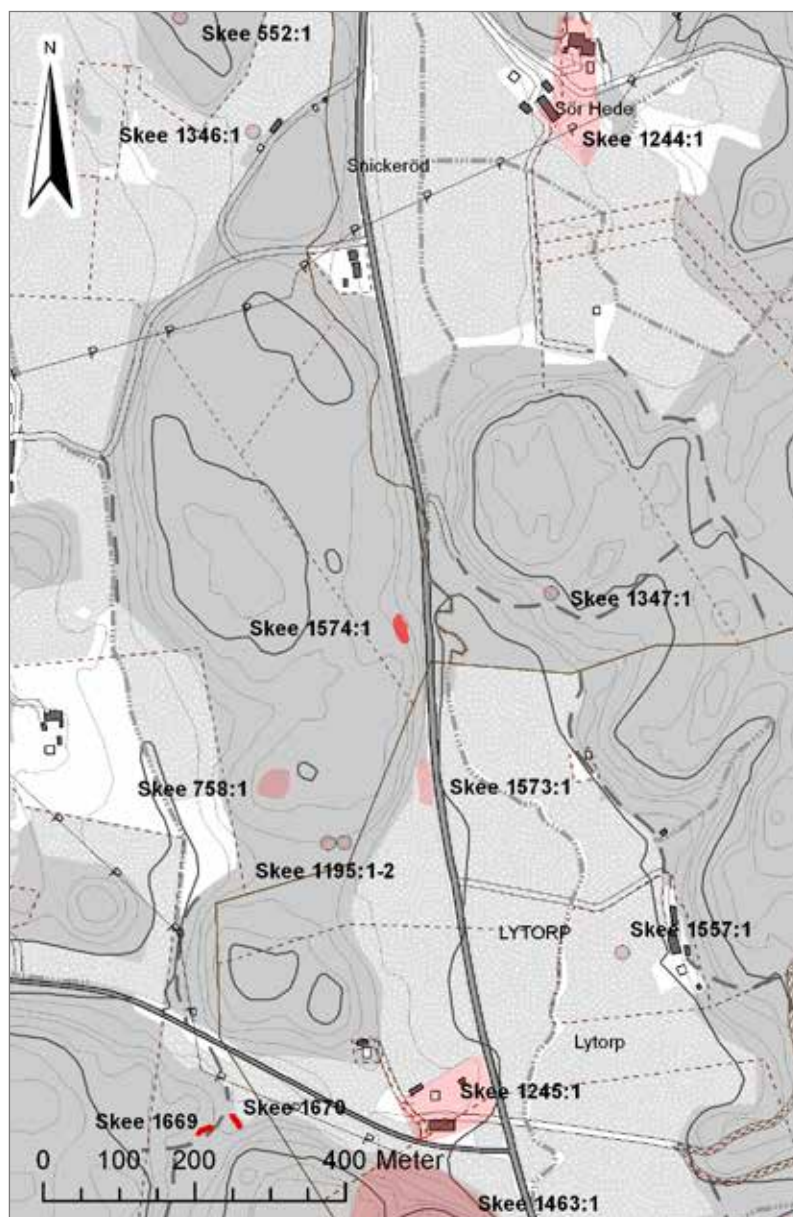
Skee 1574:1 ligger på östsidan om ett berg i en relativt brant dalgång mellan Sör Hee i norr och Lytorp i söder. Genom denna dalgång löper väg 164 som skulle breddas, vilket föranledde sprängningsarbetena av delar av bergspartiet.

Själva boplatsen återfinns på en liten hylla 60–65 m ö.h., som ursprungligen haft ett exponerat läge både mot söder och norr. Vid undersökningstillfället hade berget sprängts bort så att exploateringsområdet hamnat kant i kant med fornlämningens utbredning. De delar av boplatsen som utgjort strandkant har därmed försvunnit.

Metod och genomförande

Bohusläns museum avsåg övervaka schaktning i kanten av fornlämningen och försöka frilägga ytor för att möta Trafikverkets behov av att bana av berget inför sprängning. Utöver ett maskingrävt schakt i den berörda delen av fornlämningen grävdes sex kompletterande provgropar inom fornlämningen, då ett flertal skador kunde iakttas som behövde kontrolleras.

Digitalfoton togs som arbetsmaterial och topografi, skador, schakt, provgropar och anläggningar mättes in med GPS/RTK.

Figur 2. Utsnitt ur GSD-Fastighetskartan, blad 9A 7i, med översikt över Skee 1574:1 samt närliggande fornlämningar markerade. Skala 1:10 000. Godkänd ur sekretessynpunkt för spridning. Lantmäteriverket 2012-05-16. Dnr 601-2012/2284.

Resultat

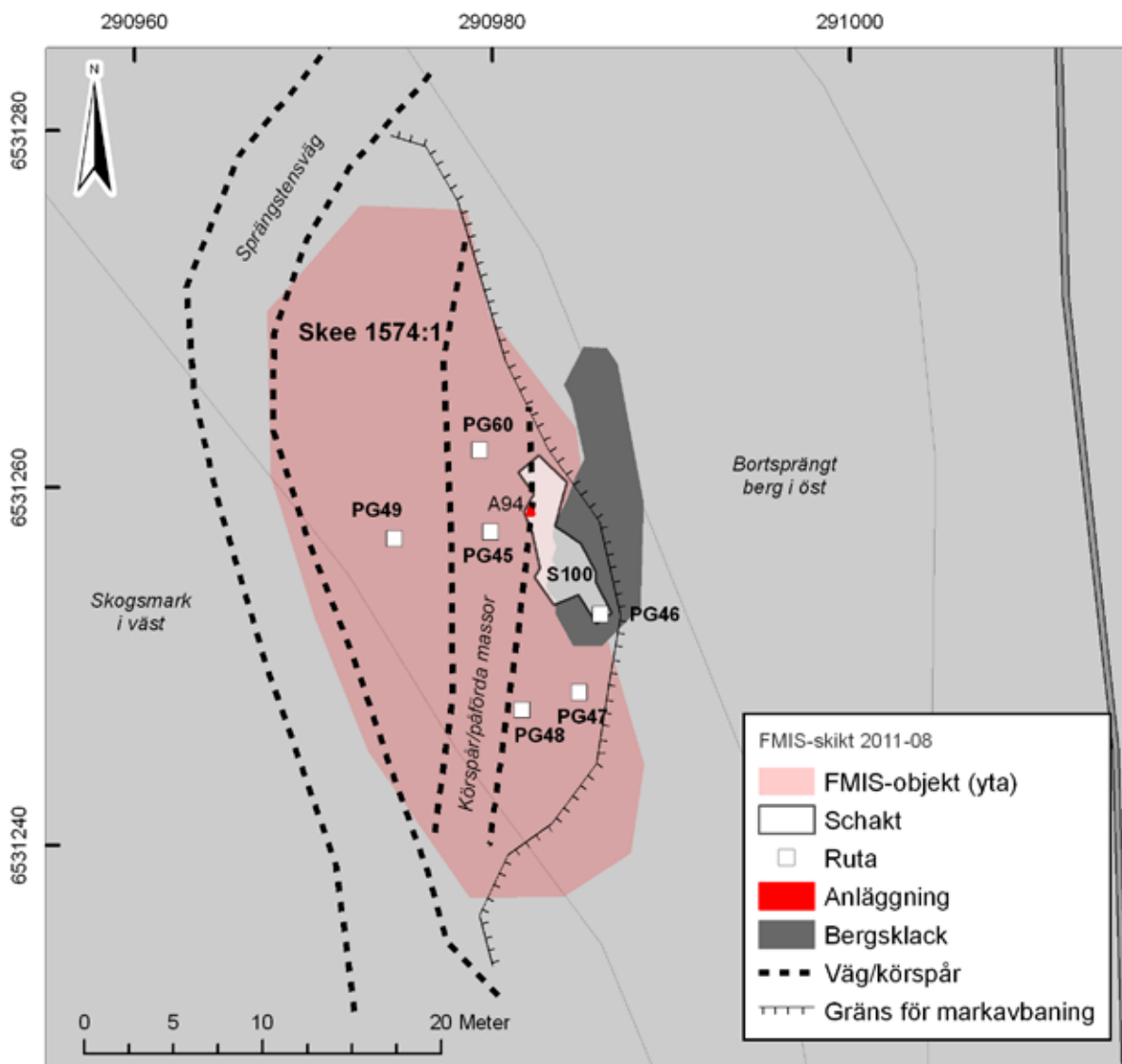
Schaktet uppmätte 20 m² och förlades i lämningens östra kant i anslutning till en i ytan synlig bergsklack. Denna bergsklack visade sig utgöra en topografisk begränsning av fornlämningen och bedömningen gjordes att om bergsklacken fick kvarligga fanns ingen större risk att kulturlager skulle kasa ned i sprängbranten mot öst. Detta redogjordes för

Typ	ID	Mått	Beskrivning	Anl	Fynd	Not
Provgrop	45	0,40×0,30 m	0,00-0,25 m påförda massor. 0,25-0,31 m förna. 0,31 m + orange silt m enst natursten.	-	Flertal bearbetad flinta	I körspår; undergrund intakt. I L3 pilspetsliknande avslag, dock endast ensidig retusch. Ej grävd i botten.
Provgrop	46	0,30×0,20 m	Förna ovanför natursten	-	-	Provgrop över naturlig spricka på hållklack, fylld med natursten.
Provgrop	47	0,45×0,45 m	C 0,25 m påförda massor ovanpå förna	-	-	Ej genomgrävd
Provgrop	48	0,25×0,25 m	Påförda massor	-	-	Ej genomgrävd
Provgrop	49	0,50×0,50 m	0-0,15 m förna. 0,15-0,20 m grå silt. 0,20-0,30 m rödbrun silt direkt ovanpå håll.	-	Ev bearb kvarts, osäkert	Ej störd yta
Provgrop	60	0,40×0,30 m	0,00-0,06 m påförda massor. 0,06-0,15 m förna. 0,15 m + orangebrun silt	-	-	I körspår; undergrund intakt. Provgrop i nedsjånt.
Schakt	100	20 m ²	Som pg 45	A94+mörkfärgningar	-	Schakt från hållklack längs boplatsens östra kant en bit ned i slänten i norr. I schaktets nordvästra del nedom hållklack påträffades sandigt siltlager med mörkfärgningar.

Tabell 1. Provgrop och schakt grävda inom Skee 1574:1.

AnlID	Typ	Kontext	Planform	Storlek	Und	Profilform	Djup	Fynd	Prov	Beskrivning	Not
A94	Mörkfärgning	S100	Oavgränsad	0,40×0,30	Delrensad +foto	-	-	F2	-	Grå siltig sand	Ytligt fynd av brutet spån. Ej framrensad, ej undersökt.
Ej inmätt	Mörkfärgning	S100	Oavgränsad	-	Noterad	-	-	-	-	Grå siltig sand	Ytterligare mörkfärgningar med kolinslag iakttagits strax norr om A94, men undersöktes inte närmre.

Tabell 2. Anläggningar påträffade inom Skee 1574:1.

Figur 3. Plankarta över Skee 1574:1 med provgropar, schakt, anläggningar och iaktagna skador noterade. Sprängkanten är ej inmätt av säkerhetskäl. Skala 1:400. Godkänd ur sekretessynpunkt för spridning. Lantmäteriverket 2012-05-16. Dnr 601-2012/2284.

Trafikverkets representant på plats som skulle ta kontakt med Bohusläns museum om sprängningen hotade klacken. I schaktet påträffades mörkfärgningar (sannolika anläggningar) samt fynd av bearbetad flinta. I två av de sex provgroparna framkom bearbetad flinta och kvarts.

Vid undersökningen kunde iaktas ett flertal skador inom och i anslutning till fornlämningen. Körspår av maskin löpte tvärs över fornlämningen, och vid provgropsgrävning framgick att de övre skikten var påförda och/eller något omrörda. Längs med sprängbranten och i söder hade jorden redan avbanats till berggrund i kanterna av fornlämningen. Längs norra och västra kanten av fornlämningen hade anlagts en sprängstensväg.

Resultat gentemot undersökningsplanen

Undersökningen genomfördes i enlighet med undersökningsplan.

Slutsatser samt åtgärdsförslag

Ingen ytterligare kontakt har tagits med Bohusläns museum, varför fornlämningen antas vara bibehållen efter sprängningsarbete. Ingen efterkontroll planerades eller genomfördes. En anmälan om åverkan på lämningen har gjorts till FMIS.

Tekniska och administrativa uppgifter

Lst dnr:	431-12905-2009
Västarvet dnr:	NOK 730-2009
Västarvet pnr:	10697
Fornlämningsnr:	Skee 1574:1
Län:	Västra Götalands län
Kommun:	Strömstad
Socken:	Skee
Fastighet:	Hämmen 2:10
Ek. karta:	9A 7i
Läge:	X 6531255, Y 290975
Meter över havet:	60–65
Koordinatsystem:	Swereff 99 TM
Höjdsystem:	RH2000
Uppdragsgivare:	Trafikverket
Ansvarig institution:	Bohusläns museum
Projektledare:	Magnus Rolöf
Fältpersonal:	Mikael Eboskog, Magnus Rolöf
Fältarbetstid:	2011-06-26
Arkeologtimmar:	16
Undersökt yta:	Ca 21 m ²
Arkiv:	Bohusläns museums arkiv
Fynd:	Inga fynd omhändertogs

